UUTISET

Yksi puute muuten hyvin hoidetussa myymälässä voi saada kohtuuttoman suuren merkityksen. **PÄIVITTÄISTAVARAKAUPPA OIVA-JÄRJESTELMÄSTÄ**

Maatalouden ongelmat iskevät kuntien verotuloihin

Maatalouden merkitys kuntataloudelle on suurin Etelä-, Keski- ja Pohjois-Pohjanmaalla. Isommista kaupungeista maatalousvaltaisimpia ovat Seinäjoki ja Kokkola.

Maatalouden vaikeudet rokottavat kuntien verotuloja.

Verotuloilla mitattuna Suomen maaseutuvaltaisin kunta Halsua saa tuta maatalouden vaikeudet täysimittaisesti.

”Pahimmillaan kaikki suorat ja välilliset vaikutukset ovat melkoisia. Ei tässä tilanteessa ole hurraamista, kun muutenkin jo ollaan tiukoilla”, toteaa Halsuan kunnanvaltuuston puheenjohtaja **Antti Kujala** (kesk.).

Kuntien taloustilanne on jo valmiiksi kiristynyt muun muassa kuntien valtionosuuksiin tehtyjen leikkauksien vuoksi.

Kujala toivoo, ettei ahdinko enää syventyisi, varsinkin jos ongelma juontuu sisäsyntyisesti byrokratiasta.

”Tietenkin olisi toivottavaa, ettei esimerkiksi maaseutuviraston byrokratian takia viljelijä, ja välillisesti koko kuntatalous, joutuisi kärsimään”, Kujala pohtii.

Maatalous tärkein Pohjanmaan kunnille

Halsualla 10,7 prosenttia verotulokertymästä on peräisin maataloudesta.

Seuraavina tulevat niinikään keskipohjalainen Toholampi (10,3), ahvenanmaalainen Sottunga (10,2), eteläpohjalainen Karijoki (9,6) sekä pohjoispohjalainen Reisjärvi (9,3 prosenttia verokertymästä maataloudesta).

Maatalousvaltaisia kuntia on Suomessa eniten Etelä-, Keski- ja Pohjois-Pohjanmaalla.

Myös Varsinais-Suomessa, Kainuussa, Pohjois-Savossa ja Satakunnan pohjoisosissa sijaitsee kosolti kuntia, jotka nojaavat alkutuotantoon.

Itä- ja Etelä-Suomessa vahvoja maatalouskuntia on harvemmassa.

Pohjoisen Suomen maatalousvaltaisimmat kunnat sijaitsevat Etelä-Lapissa.

Alkutuotanto tärkeä Seinäjoelle

Suomen maakuntakeskuksista Seinäjoki ja Kokkola ovat elinkeinorakenteeltaan maatalousvaltaisimpia.

Molempiin kaupunkeihin on liittynyt ympäriltä kuntaliitoksilla maaseutumaisia kuntia. Sitä kautta myös maatalouden merkitys on korostunut kaupunkien verokertymissä.

”Kyllä alkutuotannon ongelmat vaikuttavat selkeästi Seinäjoen kaupungin kokonaistalouteen. Heti, kun Venäjän tuontikielto tuli voimaan, osattiin ennakoida notkahdusta. Osittain se jo näkyy, mutta kuntapuolella vaikutukset tuntuvat aina hieman viiveellä”, toteaa Seinäjoen kaupunginhallituksen puheenjohtaja **Kimmo Heinonen** (kok.).

Elintarvikepuolen merkittävät eteläpohjalaiset yritykset Valio ja Atria ovat olleet vaikeuksissa, kun maatalouden kannattavuus sakkaa.

”Valio kärsii Venäjän tuontikiellosta. Myös Atrian puolelta on tullut ikäviä signaaleita, kun siellä aloitettiin yt-neuvottelut. Alkutuotanto on ensisijaisen tärkeä asia Seinäjoelle, mutta erityisesti ympäryskunnille suuri notkahdus maatalouspuolella olisi Etelä- ja Keski-Pohjanmaalla katastrofi”, Heinonen sanoo.

JUKKA KOIVULA

SAMI KARPPINEN

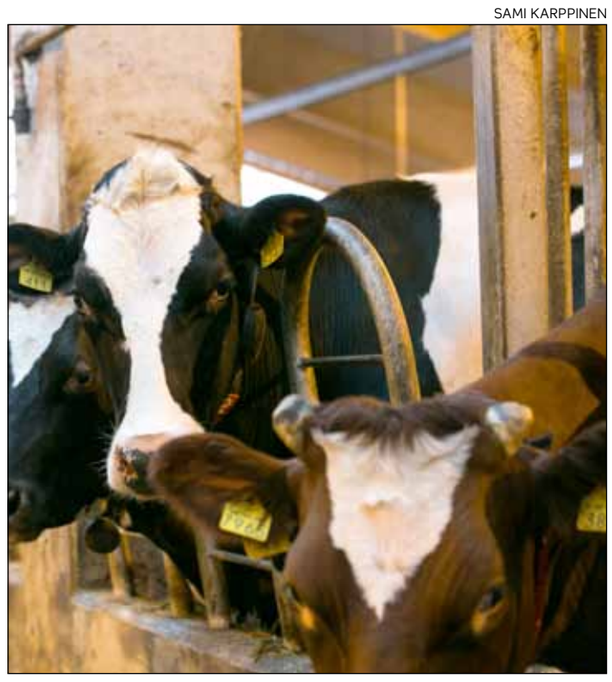

Lehmät lypsävät ison osan monen kunnan verotuloista. Kuva on Reisjärveltä, missä maatalouden osuus kunnan verokertymästä on maan viidenneksi suurin.

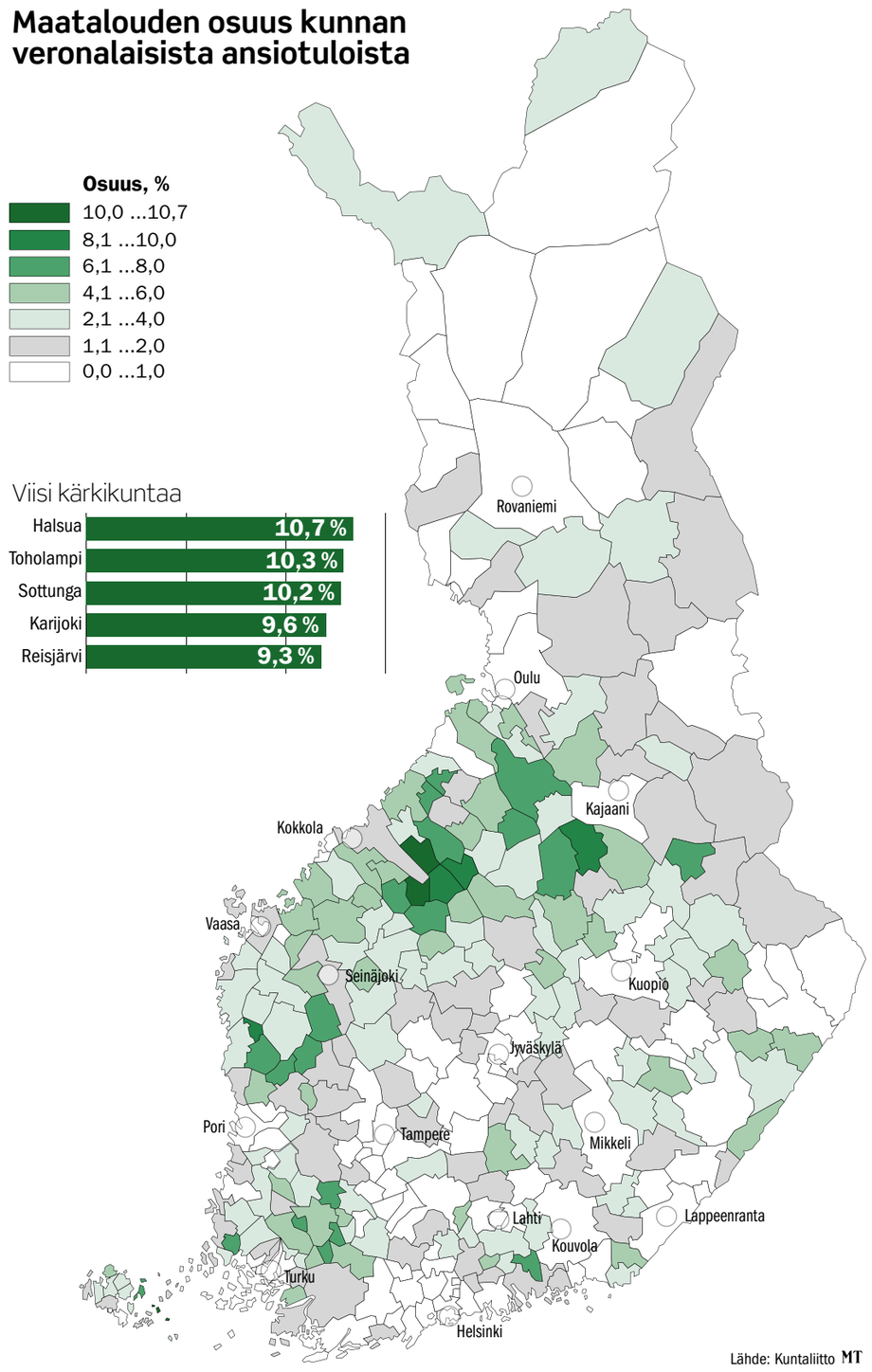

PÄIVÄN KYSYMYS

Mitä ovat hiihtoniilot?

Suomen Latu kertoo, että hiihtoniilot viilettävät taas laduilla. **Mitä ovat hiihtoniilot, viestintäkoordinaattori Toni Hildén Suomen Ladusta?**

Hiihtoniilot on murtomaahiihdon edistämiskampanja. He ovat vapaaehtoisia, jotka toimivat eri puolilla Suomea hiihdon puolestapuhujina erilaisissa tapahtumissa.

He järjestävät itse tapahtumia yhdistyksissä ja ovat tavattavissa hiihtokouluissa, laturetkillä ja muutenkin. Hiihtoniilosta riippuen jotkut saattavat opettaa hiihtotekniikoita, jotkut vähän enemmän välinehuoltoa. Hiihto- ja voitelukoulut sekä hiihtoretket ovat pääasiat. Tapahtumista saa tietoa hiihtoniilojen Facebook-sivuilta.

Onko tälle tilausta?

Kyllä on. Se on saanut tosi positiivista palautetta. Hiihtohan on laji, johon on paljon ennakkokäsityksiä, että se on tosi tekninen laji ja siihen on vaikea lähteä mukaan. Kampanjan avulla pyritään madaltamaan kynnystä ja edistämään hiihtoa kunto- ja retkeilylajina, ei niinkään kilpalajina.

Onko hiihtoniilokampanja tuonut uusia hiihtäjiä?

Kyllä on tuonut. Tapahtumiin on tullut henkilöitä, joilla ei ole ollut niin hyvät hiihtotaidot ja he ovat olleet tosi tyytyväisiä kursseihin. On järjestetty alkeiskursseja, joissa on opetettu perustekniikkaa alusta lähtien.

Kuinka pitkään hiihtoniilo- ja voi tavata?

Kampanja alkoi 1. tammikuuta ja se jatkuu niin kauan kuin lunta on maassa. Tapahtumia on noin 13 paikkakunnalla.

MAIKKI KULMALA

www.facebook.com/suomenlatu

Maaseutu tarvitsee kauaskantoisia suunnitelmia

PORI (MT)

”Maataloudelta ja maaseudulta puuttuu tulevaisuuden kuva”, sanoo tulevaisuuden tutkija **Tuomas Kuhmonen** Turun yliopiston Tulevaisuuden tutkimuskeskuksesta.

Hänen mukaansa tämän hetken maatalouspoliittinen keskustelu on liian sisällä ja syvällä nykyisessä maatalouspoliittisessa tukijärjestelmässä, joten maaseudun ja maatalouden tulevaisuutta on mahdotonta nähdä riittävän pitkälle.

”Mietitään pieniä yksityiskohtia sen sijaan, että pohdittaisiin, mihin suuntaan politiikan suurta kehitystä halutaan viedä.”

Kauas katsomalla näkee lähelle

Tulevaisuuden ennustaminen on vaikeaa, mutta Kuhmonen kehottaa silti katsomaan riittävän kauas. Hahmoteltujen vaihtoehtoisten tulevaisuuksien pohjalta niin päättäjillä kuin yksittäisillä maaseudun asukkailla on mahdollisuus tehdä valintoja.

”Elämme murrosaikaa, jolle on tyypillistä epävarmuus. Jotain uutta käynnistyy ja vetää meidät kasvun tielle”, MTK-Satakunnan ja Pro Agria Länsi-Suomen hankkeiden loppuseminaarissa joulukuun alussa alustanut Kuhmonen sanoo.

Tutkija luettelee tärkeimpiä kehityssuuntia, jotka vaikuttavat maatalouden ja maaseudun tulevaisuuteen.

Niitä ovat ympäristö ja kestävyys eri muodoissaan, teknologioiden kehitys, keskittyminen ja kaupungistuminen, luonnonvarojen tehokas mutta kestävä käyttö sekä hyvinvointi ja terveys.

”Tällaisista palasista syntyy tulevaisuus. Hahmoteltavissa on maaseudun ja maatalouden kannalta myönteisiä ja kielteisiä asioita. Tulevaisuuksia on monenlaisia.”

Kuhmonen muistuttaa luonnonvarojen olevan voimavara, jota maaseudulla on mutta kaupungeissa ei.

Niiden omistamiseen ja käyttämiseen kohdistuu aina toiveita ja paineita riippumatta siitä, millaista tulevaisuutta maaseutu ja maatalous elää.

110 vuoden näkökulma

Kilpiän tilan isäntä **Tuomas Mattila** kertoi Porissa, miten sukutilan tulevaisuutta hahmotetaan 110-vuotissuunnitelman avulla.

Uudellamaalla Pusulassa sijaitsevaa Kilpiän tilaa on hoidettu jo 30 vuotta kokonaisvaltainen tilanpito -menetelmällä (holistic management).

Tilaa kehitetään ottaen huomioon hyvinvointi, taloudellinen kannattavuus ja ekologinen kestävyys, Mattila selittää.

”Ei suunnitella sitä mitä on, vaan sitä mihin pyritään käyttäen nykyisiä resursseja viisaasti.”

MAIJA ALA-SIURUA

Näivettyykö maaseudun tulevaisuus tällaiseksi: Kun yksi keksii idean, muita kiinnostaa sen sisältämien mahdollisuuksien sijaan vain se, millaisia tukia idealla saa ja millaiset säädökset sen toteuttamista rajoittavat.

Kansan mielestä elinkeinoja säännellään liikaa

Yli 70 prosenttia suomalaisista arvioi, että rajoittavia säännöksiä, määräyksiä ja ohjeita on liikaa ja ne ovat turhan pikkutarkkoja.

Enemmistön mielestä turhia rajoituksia kohdentuu etenkin elinkeinojen harjoittamiseen, rakentamiseen ja remontointiin.

Noin puolet väestöstä arvioi, että alkoholijuomien valmistusta ja myyntiä sekä kauppojen ja ravintoloiden aukioloaikoja rajoitetaan liikaa.

Kansan mielipide käy ilmi Kunnallisalan kehittämissäätiön TNS Gallupilla teettämästä kyselytutkimuksesta, johon vastasi yli tuhat täysi-ikäistä kansalaista.

Suomalaisten mielestä rakentamiseen ja remontointiin kohdistuu turhia rajoituksia.

Sääntelyä ei kaivata mihinkään lisää

Noin puolet väestöstä arvioi, että yhteiskunnan erilaiset säädökset rajoittavat omaa elämää liikaa. Kaksi viidestä pitää yhteiskunnan normeja oman elämän kannalta sopivina.

Etenkin perussuomalaisten ja keskustan kannattajat kokevat, että normit rajoittavat heidän elämäänsä.

Vastaajat eivät haluaisi lisätä normeja missään asiassa. Sääntelyn tiukentaminen on kauhistus etenkin kokoomuksen kannattajille.

Sen sijaan sääntely on paikallaan pankkitoiminnassa, kuluttajansuojelussa ja ympäristönsuojelussa.

Koko tutkimus on luettavissa osoitteessa *www.kaks.fi*.

KATJA LAMMINEN

Kauppa muuttaisi Oiva-yleisarvosanan perusteita

Päivittäistavarakauppa PTY:n mielestä Oiva-elintarvikevalvonnan tulos voi olla jopa harhaanjohtava, koska kokonaistulos määräytyy heikoimman osa-alueen mukaan.

”Yksi puute muuten hyvin hoidetussa myymälässä voi saada kohtuuttoman suuren merkityksen, eikä välttämättä anna oikeaa kuvaa myymälän elintarviketurvallisuudesta. Merkintätapa on ongelmallinen sekä yritysten että kuluttajien kannalta”, PTY painottaa.

Elintarviketeollisuusliitto ETL on PTY:n tavoin tyytymätön yleisarvosanan määräytymisperusteisiin.

Viranomaiset ovat tehneet Oiva-valvontoja ruokakauppoihin viime vuoden toukokuusta lähtien. PTY:n mukaan tähän mennessä noin 70 prosenttia myymälöistä on tarkastettu. Niistä noin 85 prosenttia on saanut joko oivallisen tai hyvän kokonaisarvosanan.

Ruokakauppojen lisäksi ravintolat ja kahvilat kuuluvat Oivan piiriin. Tammikuussa järjestelmä laajenee koko elintarvikealalle koskien muun muassa myllyjä, teurastamoita ja makeistehtaita.

Elintarvikeasiantuntija **Anna Salminen** PTY:stä iloitsee Elintarviketurvallisuusvirasto Eviran päätöksestä julkaista ensi vuoden Oiva-tarkastusten tulokset vasta vuoden 2016 alusta alkaen.

”Näin laajassa uudistuksessa on hyvä kerätä kokemuksia maltilla. Nyt Eviralla on hyvä tilaisuus panostaa aiempaa enemmän elintarviketarkastajien koulutukseen.”

Oiva-järjestelmässä on PTY:n mukaan muutakin parannettavaa kuin arvosanan määräytyminen. Muun muassa Oiva-tarkastusten käytännöt ja tulkinnat vaihtelevat vielä eri puolilla maata.

”Tämä voi asettaa yritykset eriarvoiseen asemaan. Myös kuluttajien pitää voida luottaa siihen, että Oiva-arvio on samassa tilanteessa aina sama riippumatta siitä, missä päin Suomea ollaan.”

Salminen painottaa elintarviketurvallisuuden olevan kaupalle erittäin tärkeää, ja alalla on tiukka sisäinen ohjeistus siitä huolehtimiseen. ”Tavoitteemme viranomaisten kanssa on yhteinen.”

MAIJA ALA-SIURUA

TALOUDESTA LYHYESTI

Hyökkäys OP:n verkkopalveluihin jatkui sunnuntaina

OP:n palveluihin useiden päivien ajan kohdistuneet palvelunestohyökkäykset jatkuivat yhä sunnuntaina, pankki kertoi Facebook-sivullaan. Palvelut toimivat, mutta lyhyet häiriöt olivat mahdollisia.

Asiakkaita pyydetään ottamaan yhteyttä omaan pankkikonttoriinsa, jos palvelunestohyökkäyksistä on syntynyt heille vahinkoja. Vahingonkorvausvaatimukset ratkaistaan tapauskohtaisesti.

Myös Nordea joutui perjantaina hyökkäyksen kohteeksi, mutta tilanne normalisoitui jo perjantai-illan aikana.

Asiakkaiden varat tallella ja turvassa

Finanssialan Keskusliitto korostaa, että hyökkäyksistä huolimatta pankkiasiakkaiden varat ovat tallella ja turvassa.

FK muistuttaa, että niin kuluttajien kuin yritystenkin pitää huolehtia omien päätelaitteidensa, palvelimiensa ja laitteistojensa turvallisuudesta, ettei niitä voida kaapata ja hyödyntää tällaisissa hyökkäyksissä.

Sekä OP että Nordea ovat tehneet palvelunestohyökkäyksistä rikosilmoituksen. Asiaa tutkivat niin Keskusrikospoliisi kuin Viestintäviraston kyberturvallisuuskeskuskin.

Asuntolainojen hakeminen vähentynyt

Suomen Pankin mukaan uusia asuntolainoja nostettiin marraskuussa 1,2 miljardia euroa, mikä on hieman vähemmän kuin vuosi sitten vastaavaan aikaan. Kaikkiaan kotitaloudet ovat nostaneet uusia asuntolainoja vuoden 2014 aikana 13,9 miljardia euroa.

Euromääräisiä asuntolainoja oli marraskuun lopussa 89,8 miljardia euroa. Kotitalouslainoista oli marraskuun lopussa kulutusluottoja 13,6 miljardia euroa ja muita lainoja 15,6 miljardia. Kotitalouksien talletuskanta oli marraskuun lopussa 80,4 miljardia euroa.

Uusia yrityslainoja nostettiin marraskuussa 1,8 miljardin euron edestä, mikä on 0,8 miljardia euroa vähemmän kuin marraskuussa 2013. Yrityksillä oli euromääräisiä lainoja marraskuun lopussa 67,9 miljardia euroa.